

GIOVANNI PAOLO FOSCARINI (PARIJS)
AAN CONSTANTIJN HUGENS (DEN HAAG)
2 APRIL 1649
4933

Vervolg op Foscarini's brieven van 1 januari 1649 (4904) en 29 maart 1649 (4930). De formulering van deze brief lijkt veel op die van 29 maart.

Samenvatting: Foscarini wacht nog steeds op antwoord van Huygens. Hij had Huygens wel zijn composities willen sturen, als hij maar het beloofde geld had ontvangen. Hij verkeert in moeilijkheden. Hij vraagt opnieuw om geld, om naar Italië te gaan, en vandaar de vijf luiten [van Maler] en de twee van Frei aan Huygens te zenden.

Door Huygens ontvangen op 10 april 1649. Over een antwoord van Huygens is niets bekend. Foscarini's volgende schrijven, van medio april 1649 is verloren gegaan. Hij schreef opnieuw (en voor het laatst) op 29 april 1649 (4942).

Primaire bron: Londen, Brit. Libr., Ms. Add. 22953, nr. 24, fols. 43-44: brief (twee enkelvellen, die eerst een dubbelvel hebben gevormd, 18x23cm, abc | d; apograaf).

Vroegere uitgaven: Land 1891, pp. 224-225: onvolledig (<che altramente ... dalli concerti.>; <accio me ne potesse ... moglie et figlii>), rest samengevat.

— Worp 5, nr. 4933, p. 3: samenvatting.

Namen: Hans Frei; Nicholas Tassin.

Plaatsen: Florence; Genua; Lyon; Rome.

Titels: 'Concerti' (Foscarini; 'sopra le viole'); 'Dialogo' (Foscarini); 'Libro di ariette' (Foscarini; 50, a 1, 2 e 3); 'La pazza amorosa' (Foscarini).

Glossarium: arieta (liedje); concerto (muziekstuk); compositione (muziekstuk); dialogo (dialogo); liuto (luit); musicha (set [van muziekinstrumenten]).

Transcriptie

À Monsieur

Monsieur de Zulenchem, Secrétaire de Son Altesse le Prince d'Orange,

à La Haye.

---

¹Illustrissimo Signore et Padron mio Colendissimo,

²Il primo giorno di Genaro scrisi a Vostra Signoria Illustrissima in risposta della cara Sua delli 14 di Decembre, et perchè non ho auto rissposta, vo pensando che il Signore Tassin non l'haverà inviata. ³Le inviai un dialogo à 3, che spero che deva riusire et piacere per esser di qualche studio. Consegnai una parte delle mie compositione al detto Signor Tassin, il qualle è statto la mia ultima rovina, poi che la gratia, che Vostra Signoria Illustrissima si conpiaque di farmi delli scuti vintisinque, dopoi havermeli fatti stentare sino al giorno di oggi, è statto la causa di havermi fatto spender tutto quello che havevo, che altramente me ne saria andato, come nella mia significavo à Vostra Signoria Illustrissima, di modo che son restatto il più povero homo del mondo per gli gran desagi è carestie, con haver perso ⁴le provisione della corte et tutte le speranze, che havevo. Non ho

---

1. Ontvangstnotitie van Huygens: 'R 10 Aprilis 1649.'

2. Foscarini's brief van 29 maart 1649 (4930): 'Il primo giorno di Genaro ressposi alla gentilissima Sua delli x di Desembre ...'

3. Foscarini's brief: '... Le inviai un dialogo à 3, che spero che non deve esser stato dispiasuto ...'

4. Foscarini's brief: '... le provosione della corte è tutte le mie speranze, ...'

consegnato le ariete à una, doi è 3 voce, conforme io Li scrisi, n° 50, per manchamento di non havere il danaro per pagare la copiatura, come vederà dalli concerti inviatoLe la fatica grande in farli scrivere.

⁵Mi ⁶arrosischo a poner in carta a Vostra Signoria Illustrissima la mia gran nesèsità. Ho una altra compositione di una pazza amorosa, la quale doveva esser stanpata sotto il nome di Lei, | 43v | ma le malori et barichate di Parigi à impedito il tutto. ⁷Riceverà il mio bon hanimo con godere la detta scritta à mano, di modo che a me conviene suplicare Vostra Signoria Illustrissima di una gratia singulare che potessi esser favorito di qualche piccola suma di danari, atio me ne potesse andare à Lione con la mia moglie et figlii, che per riconpenza di questo prometo à Vostra Signoria Illustrissima ⁸subito che sarò harivato in Itaglia di mandarLi la musicha delli 5 leuti di Bologna et ancora doi altri che tengo di Anz Frei della vera forma, ben conservatti, e questo in parola di gentiluomo honorato che sono, di inviarli, hovero, ⁹se Vostra Signoria Illustrissima havese qualche suo amico, o a Roma, overo a Genova, overo in Firenze, subito harivatto prometto di consegnar. In tanto La suplico per amor di Dio à non me voler manchare di così segnalata gratia, assichurando Vostra Signoria Illustrissima, che in vita mia mai mi son trovato così miserabile al mondo di me. ¹⁰Siamo statti assassinati con pericolo della vita. Gratia di Dio, non ho altro sochorso che la bona speranza di Vostra Signoria Illustrissima, essendo sichuro che non me mancharà, et Le prometto in parola di homo da bene mantenere, a quel [che] | 44r | li prometto che son certo che Vostra Signoria Illustrissima si potrà lodare di havere li più belli et originalli liuti, ben conservati, che mai sia usiti fori di Bologna.

In tanto prego Vostra Signoria Illustrissima à non volerme manchare et valersi di me in tutte le Sue occorenze, che pronto me troverà in servirLa in tutte le occasioni. Da che fine Li facio umilissima riverenza, con pregando il Signore Dio Li conceder tutti li Suoi bramati desiderii, et io de liberarmi di questi paesi. Mi perdoni se la letera non è bene scritta, non potendo io scrivere per esser impedito di una diflusione di una mano, ma spero che non sarà niente. Parigi, li 2 Aprille 1649.

Di Vostra Signoria Illustrissima
devotissimo et obligatissimo servidore
Gio. Paolo Foscarini.

Vertaling

Aan de heer van Zuilichem, secretaris van Zijne Hoogheid de prins van Oranje,

te Den Haag.

Edele heer en beschermer,

Op 1 januari [jongstleden] schreef ik u in antwoord op uw vriendelijke brief van 14 december [1648], en omdat ik nog geen antwoord heb ontvangen, ben ik gaan denken dat de heer [Nicholas] Tassin mijn brief misschien niet heeft verstuurd. Ik zond u [ook] een driestemmige dialoog, die u naar ik hoop moet bevallen vanwege de tamelijk knappe compositie. Ik heb een ¹¹deel van mijn composities overhandigd aan de heer Tassin, die mijn totale ondergang is geweest, omdat de gunst die u mij hebt willen betuigen door mij 25 écus te doen toekomen,

---

5. Foscarini's brief: '*Mi arosescho a poner in carta la mia miseria, ...*'

6. <ansischo>.

7. Foscarini's brief: '*Riceverà il bon hanimo con la scrittura à mano, ...*'

8. Foscarini's brief: '*.. de Le inviare la musicha delli miei leuti di Bologna, subito harivatto in Itaglia.*'

9. Foscarini's brief: '*Et se Vostra Signoria Illustrissima havesse qualche amico a chi le potessi consegnare, non mancherò al mio harivo farlo, ...*'

10. Foscarini's brief: '*ancora siamo statti con pericolo della vita, ...*'

11. Het is onduidelijk op welke composities Foscarini hier doelt.

nadat ¹²hij die mij heeft laten ontberen tot de dag van ¹³vandaag, er de oorzaak van is geweest dat ik alles wat ik bezat heb moeten uitgeven, terwijl ik anders ermee had kunnen vertrekken, zoals ik u in mijn brief heb geschreven, zodat ik nu de armste man ter wereld ben geworden door de grote armoede en behoefte, omdat ik de inkomsten van het hof moet missen en alle vooruitzichten die ik had. De ariëten voor één, twee en drie stemmen, vijftig in getal, zoals ik u heb geschreven, heb ik u nog niet overhandigd, omdat ik niet het geld had om het kopiëren te betalen, wat een heel werk is om ze te laten overschrijven, zoals u kunt zien aan de [instrumentale] composities die ik u heb gestuurd.

Ik schaam mij u zo in geschrifte mijn grote armoede te moeten tonen. Ik heb nog een andere compositie, over een verliefde gekkin, die ik had willen laten drukken, met een opdracht aan u, maar de ongelukkige toestand en de barricades alhier hebben alles verknoeid. U zult mijn welgezindheid met genoeg in handschrift ontvangen zodat het mij past u nog een bijzondere gunst te vragen, namelijk om mij een kleine som gelds te doen toekomen, waarmee ik naar Lyon kan gaan met mijn vrouw en mijn kinderen, waartegenover ik u beloof dat ik u, zodra ik in Italië ben aangekomen, de set van de vijf Bolognese ¹⁴luiten en ook nog de twee andere van Hans Frei die ik ¹⁵bezit, van de goede afmeting en in goede staat, op mijn woord van eer als heer zal opsturen, of, als u een of andere vriend mocht hebben, hetzij te Rome, hetzij te Genua of te Florence, naar belofte zal overhandigen, direct na aankomst. Intussen vraag ik u voor de liefde Gods mij deze zo bijzondere gunst niet te willen onthouden, want ik verzeker u dat ik mij van mijn hele leven nog nooit in zulke treurige omstandigheden heb bevonden. Wij zijn aangevallen met levensgevaar. Bij Gods genade, ik heb geen andere hulp dan mijn hoop op u, omdat ik er zeker van ben dat u mij niet zult teleurstellen, en de beloften op het woord van een man van eerzaam gedrag, waartegenover ik u ten stelligste verzeker dat u zich gelukkig zult prijzen de mooiste en oorspronkelijkste luiten te bezitten, in goede staat, die ooit uit Bologna zijn gekomen.

Intussen vraag ik u mij niet teleur te stellen en een beroep op mij te doen in alle voorkomende gevallen, omdat u mij steeds geheel tot uw dienst zult vinden. Ik eindig met u mijn eerbied te betuigen, terwijl ik God bid dat Hij al uw vurige wensen verhoort en dat Hij mij bevrijdt uit dit land. Ik hoop dat u mij wilt vergeven als deze brief niet goed is geschreven, want ik kan zelf niet schrijven vanwege een ontsteking in de hand, maar ik hoop dat het niets te betekenen zal hebben. Parijs, 2 april 1649.

Uw toegewijde en verplichte dienaar
Giovanni Paolo Foscarini.

---

12. Tassin.

13. Volgens Foscarini's vorige brief, van 29 maart 1649 (4930), waren de 25 scudi's (vermoedelijk Franse *écus*) al de maandag daarvoor, op 22 maart 1649, uitbetaald.

14. Gebouwd door Luca Maler, zoals blijkt uit Foscarini's vorige brieven.

15. Foscarini vermeldt in zijn brief van 1 januari 1649 (4904) dat de twee luiten in het bezit zijn van iemand anders; in zijn brief van 29 maart 1649 (4930) laat hij het eigendom in het midden. In de onderhavige brief noemt hij ze uitdrukkelijk als eigen bezit.
